

Juhend ETISE teadustaristu mooduli täitmiseks

Teadustaristu mooduli eesmärk

Eestis on seni puudunud ühtne virtuaalne keskkond, mis koondaks teadustaristutega seotud teadus- ja arendustegevuse teavet, annaks ülevaate teadustaristute kasutusest ning oleks ka avalikult kättesaadav. Seetõttu on ETAG koos HTMiga käivitanud ETISEs teadustaristu mooduli, mille eesmärk on tekitada teadustaristute informatsiooni koondav veebikeskkond. **See tähendab, et edaspidistes teadustaristutega seotud rahastusvoorudes esitatakse taristuga seotud teadustegevuse andmed ja võtmenäitajad taristumoodulis, mida teadustaristute omanikud hoiavad ajakohastatuna.** Moodul hakkab sisaldama informatsiooni kõikide Eesti teadustaristu teekaardi nimekirjas olevate teadustaristute kohta, kuid on soovitatav lisada ka kõikide teiste teadustaristute informatsioon.

Eesti teadustaristu teekaardi nimekirjas oleva teadustaristu kirje algatab ETAG, seejärel ilmub teadustaristu kontaktisiku ETISE töölauale link mooduli täitmise jätkamiseks. Väljaspool teekaarti olevate teadustaristute puhul tuleb kirje algatamiseks saata ETAGile (aadressile sigrid.soomer@etag.ee) vastav sooviavaldus koos esialgse infoga: Taristu nimi eesti ja inglise keeles, akronüüm ja taristu omaniku/juhi nimi. Sisuliste küsimuste esitamiseks, soovitude tegemiseks ja selgituste saamiseks kirjutada eelpool toodud meilile, ETISE tehniliste probleemide korral priit.tuvike@etag.ee.

Teadustaristu mooduli väljade täitmine

Palume täita moodul ka inglise keelsena.

Moodul koosneb kolmest sakist: üldandmed, seotud andmed, võtmenäitajad.

SAKK Üldandmed

ETAG täidab vastavalt taotluses esitatud informatsioonile üldandmete sakil järgmised väljad:

- **Teadustaristu kuuluvus Eesti teadustaristu teekaardile**, valides variantidest ühe:
  - Jah – teadustaristu kuulub Eesti teadustaristu teekaardi nimekirja
  - Ei – teadustaristu ei kuulu Eesti teadustaristu teekaardi nimekirja
  - Kuuluvus lõppenud – märgitakse teadustaristute puhul, mis olid teekaardi nimekirjas, kuid enam ei kuulu sinna

- **Teadustaristu kuuluvus**, valides variantidest ühe:
  - Eesti – Eestis paiknevad ja Eesti asutuse või asutuste hallatavad teadustaristud
  - Rahvusvaheline – vähemalt osa teadustaristust ei asu Eestis. Alamenüüst valida, kas Eesti on rahvusvahelise teadustaristu täisliige, assotsieerunud/seotud liige, liitumisprotsess on pooleli või on alles liitumise ettepaneku faasis.
    - Alammenüü (valikud – täisliige, assotsieerunud liige, liitumisprotsess pooleli, liitumise ettepanek)
  - ESFRI teekaart – vähemalt osa teadustaristust ei asu Eestis, Eesti on taristuobjekti liige või liitumisprotsess on pooleli, kavatab liituda
    - Alammenüü (valikud – täisliige, vaatlejaliige, liitumisprotsess pooleli, liitumise ettepanek)

- **Teadustaristu nimetus eesti keeles**
- **Teadustaristu nimetus inglise keeles**
- **Teadustaristu akronüüm**
- **Teekaardile kuulumise periood.** Teekaardile mittekuuluvate teadustaristute puhul jäetakse väli täitmata.
- **Kontaktisik**

Peale seda avaneb kontaktisikule (peab olema ETISesse sisselõginud) vorm, millele pääseb juurde ETISes vasakus tulbas valides Teadustegevus -> Taristu.

Soovitav on vormi pidevalt salvestada.

Kontaktisikul tuleb kontrollida eeltäidetud väljade õigsust ning edasi täita järgmised väljad:

- **Teadustaristu veebileht.** Sisestada link teadustaristu ajakohastatud veebilehele.
- **Juhtivasutus.** Sisestada teadustaristu juhtasutus.
- **Osalevad asutused.** Sisestada teadustaristu ametlikud partnerasutused, mis osalevad otseselt teadustaristu tegevuste elluviimisel.
- **Lisainfo.** Võimalus lisada vabas vormis täiendavat informatsiooni teadustaristu kohta s.h. seotus rahvusvahelise teadustaristuga.
- **Taristu skeem.** Võimalik lisada failina visuaalne skeem teadustaristu ülesehitusest.
- **Avalikustatavad lisafailid.** Võimalik lisada teadustaristuga seotud alusdokumente (konsortiumileping, põhikiri, juurdepääsu tingimused, rahvusvahelise teadustaristuga liitumisega seotud dokumendid vms)
- **Mitteavalikud lisafailid.**
- **Kontaktisiku kontaktandmed** (telefon, e-mail).
- **Lühikirjeldus eesti keeles.** Kuni 300 tähemärki koos tühikutega.
- **Lühikirjeldus inglise keeles.** Kuni 300 tähemärki koos tühikutega.
- **TAIE fookusvaldkond.** Valida Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035 (TAIE)¹ fookusvaldkond või fookusvaldkonnad, millises teadustaristu tegutseb.
- **Valdkond ja eriala.** Määratleda, millisesse või millistesse teadusvaldkondadesse (Frascati Manuali, ETISe ja CERCSi)² teadustaristu kuulub ja lisada osakaalud.
- **Teadustaristu valdkond (tuleneb ESFRI³ valdkondlikust jaotusest).**
- **Seotud isikud.** Lisada teadustaristu tegevusega seotud vastutavad isikud (näiteks uurimisgruppide juhid).

SAKK Seotud andmed

- **Seotud teadustaristu.** Lisada seotud teadustaristud. Esmajoones puudutab juhtumeid kui Eesti teadustaristu on seotud rahvusvahelise teadustaristuga (näiteks Eesti teadustaristu täidab rahvusvahelise teadustaristu kohaliku sõlmpunkti ülesandeid, on eesistujaks, vms). Seotud teadustaristu peab olema samuti lisatud teadustaristu moodulisse.

¹ <https://www.taie.ee/>

² <https://www.etis.ee/Portal/Classifiers/Index>

³ <https://roadmap2021.esfri.eu/media/1251/rm21-part-2.pdf>

- **Seotud teadusaparatuur.** Lisada ETISE teadusaparatuuri moodulist teadustaristuga seotud seadmeid, andmebaasid ja tarkvara. NB! Vaadata üle ja ajakohastada andmed teadusaparatuuri moodulis. Lisada seadmed soetusmaksumusega alates 10000 eurost.
- **Seotud projektid.** Lisada teadus- ja arendustegevuse projekte, mida on ellu viidud teadustaristut kasutades. Lisada viimase 5 aasta projektid.
- **Seotud teenused.** Lisada ETISE teenustemoodulist teadustaristuga seotud teenused. NB! Vaadata üle ja ajakohastada teadustaristuga seotud teenused.
- **Seotud publikatsioonid.** Lisada teaduspublikatsioonid, mis on valminud teadustaristu teenuseid kasutades. Lisada viimase 5 aasta publikatsioonid. **NB! Publikatsioonides peab olema vastav viide teadustaristule!**
- **Seotud tööstusomand.** Lisada tööstusomandid, mille puhul on teadustaristu teenuseid kasutatud.

SAKK Võtmenäitajad

- **Võtmenäitajad.** Võtmenäitajad on teadustaristu kasutust ja arengut kirjeldavad parameetrid, mis on kirjeldavad numbriliselt, puudumisel märkida null, kui näitaja on asjakohatu märkida N/A:

Väljundeid

- Publikatsioonid – Artiklite arv kus vastava teadustaristu kasutamine publitseeritud materjali saamiseks, töötlemiseks või leidmiseks on mingil moel publikatsioonis ka viidatud, ETIS täidab automaatselt ilmumise aasta järgi.
- Teenuste arv – Kui teadustaristu on oma tegevuse käigus pakkunud ka mingeid tooteid ja teenuseid siis märkida mitu erinevat toodet (teenused kaasaarvatud) igal aastal pakkuda oli.
- Patenditaotlused – märkida ära aastas tehtud patenditaotluste arv
- Kasutajate rahulolu – kasutajate küsitlus 6 punkti skaalal, sobivad tulemused, kui vastamisaktiivsus on vähemalt 60%. Alates uuest teekaardist.

Kaasatud inimressurssi

- Hõlmatud teadustöötajad – teadustöötajate arv, kes on teadustaristuga otseselt seotud,
- Hõlmatud tehniline personal – tehnilise personali (laborandid, mehaanikud, seadme operaatorid) arv, kes on teadustaristuga otseselt seotud,
- Administratiivpersonal – administratiivse töödega panustavate töötajate arv, kes on teadustaristuga otseselt seotud
- Doktorandid – Taristut kasutanud ja kasutavate doktorantide arv

Kasutus

- Organisationsioonid – Teadustaristu teenuseid kasutavate organisatsioonide arv arvestades ühe asutuse üheks kasutajaks, selgitusse saab lisada asutusesisesed struktuuriüksused
- Teenuste rahaline maht – Osutatud teenuste rahaline maht aastas (puudumisel märkida null)
- Kasutuskordade arv – Teadustaristu teenuse kasutuste arv, näiteks andmebaasi puhul allalaadimised, e-teenuste üksik-kasutajad, labori puhul tellitud analüüside arv, jms.

Lisaks ette antud näitajatele on täitjal võimalus lisada kuni viis lisa näitajat, mis vastavat taristut arvuliselt hästi iseloomustavad. Võtmenäitajad peavad iseloomustama soovitud tulemusi,

mitte olema valitud selle alusel, mida on kergem mõõta. Võtmenäitajad peavad olema valitud ajakohased, mõõdetavad, realistlikud ja piisavalt spetsiifilised. Võtmenäitajate valikul soovitame juhinduda näiteks S.M.A.R.T kriteeriumidest⁴ ja/või kasutada teadustaristute mõju hindamise vastavat tööriista Ri-Paths⁵.

Lisada võtmenäitajate andmed viimase 5 aasta kohta (2019-2023) aastate kaupa. NB! Võtmenäitajad ei ole kumuleeruvad, vaid iseloomustavad konkreetset aastat.

- **Võtmenäitajate selgitus.** Lisada selgitused ja täiendav informatsioon valitud võtmenäitajate kohta. Kasutatavate organisatsioonide puhul tuua välja ka organisatsiooniseses struktuuriüksused seal kus võimalik.

Vormi kinnitamine

Kui kõik vajalikud väljad on täidetud, siis vajutada lülitit "Salvesta ja saada kinnitamisele". Vaikimisi saab andmeid muuta isik, kes on määratud taristu kontaktisikuks. Kui soovitakse anda täitmise õigusi mõnele teisele isikule, siis tuleks lisada volitus vasakmenüüst "Õiguste volitamine" > otsida vastav isik välja ning anda õigus taristu moodulile (nimekirjas kõige viimane rida Taristu anda Õigus - Muutmisele).

Edasi liigub vorm asutuse ETISE administraatori töölauale kinnitamiseks. Kui asutusepoolne kontroll on läbiviidud, kinnitab asutuse ETISE administraator vormi ning see ilmub ETAGi administraatori töölauale kinnitamiseks. Võimalike puuduste korral saab ETAG vormi täiendamiseks asutusele tagasi saata.

Taristu andmete muutmiseks tuleb:

- 1) logida ETISesse
- 2) klikata vasakmenüüst "Teadustegevus" > alamenüü "Teadustaristu"
- 3) klikata taristu nimetusel
- 4) vajutada lülitit "Muuda"

---

⁴ <https://www.fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/riigieelarve-ja-eelarvestrateegia/tegevuspohise-eelarvestamise-kasiraamat/planeerimistasandi-eesmark-ja-moodik>

⁵ <https://ri-paths-tool.eu/en>